

Урочистості

Літературні, культурно-мистецькі заходи, присвячені 100-річчю з дня народження Уласа Самчука, в Рівному розпочалися з урочистого вечора, що відбувся в обласному драматичному театрі. У ньому взяли участь голова обласної ради Роман Василюшин, народні депутати України, депутати обласної та міської рад, представники громадськості, літератори, гості із зарубіжжя та сусідніх областей. Слово про полум'яного патріота України, нашого земляка, відомого письменника виголосили голова облдержадміністрації Василь Червоний, кандидат історичних наук Андрій Жив'юк, голова обласної організації Національної спілки письменників Степан Бабій, представник Фонду-розпорядника літературної спадщини Уласа Самчука Оксана Соколик (Канада). Учасники вечора переглянули фрагменти з вистави за твором письменника "Марія", перед ними виступили також артисти облмуздрамтеату, облфілармонії, самодіяльні митці з різних художніх колективів.

Рівненщина вшановує Уласа Самчука

Безперечно, найвагомішою подією у відзначенні сторічного ювілею нашого відомого земляка Уласа Самчука стало відкриття йому в обласному центрі пам'ятника. У неділю, 20 лютого, на Театральну площу Рівного прийшли тисячі громадян. В урочистостях взяли участь голова обласної ради Роман Василюшин, депутати обласної і міської рад, письменники, представники громадськості, духовенства. Право відкрити пам'ятник надано міністрові культури і мистецтв Оксані Білозір, голові облдержадміністрації Василю Червонію, письменнику Степану Бабію, члену управи Світового конгресу українців Ярославу Соколику (Канада) та секретарю міської ради Рівного, виконуючому обов'язки міського голови Юрію Бідиюку. Митрополит Рівненський та Острозький Даниїл освятив пам'ятник, авторами якого є рівняни: скульптор Володимир Шолудько, архітектори Віктор Ковальчук, Микола Пасічник та Тетяна Мельничук.

Було зачитано вітання Президента України Віктора Ющенка та Прем'єр-міністра України Юлії Тимошенко.

Ім'я письменника Уласа Самчука – широковідомого

музейними експонатами, які скомпановані за 11 відділами, починаючи від розповідей про історичне минуле Дермані в фотодокументах, про дитячі роки Уласа Самчука і продовжуючи відображенням у фотографіях та різних документах складного, тернистого шляху великого земляка аж до останнього його подиху.

У цей день учасники художньої самодіяльності порадували присутніх концертом, а на багатьох "п'ятачках" подвір'я утворювалися стихійні "дискусійні клуби", де жваво обговорювалася творчість

земляка Уласа Самчука стало відкриття йому в обласному центрі пам'ятника. У неділю, 20 лютого, на Театральну площу Рівного прийшли тисячі громадян. В урочистостях взяли участь голова обласної ради Роман Васишин, депутати обласної і міської рад, письменники, представники громадськості, духовенства. Право відкрити пам'ятник надано міністрові культури і мистецтв Оксані Білозір, голові облдержадміністрації Василю Червонію, письменнику Степану Бабю, члену управи Світового конгресу українців Ярославу Соколику (Канада) та секретарю міської ради Рівного, виконуючому обов'язки міського голови Юрію Бідюку. Митрополит Рівненський та Острозький Даниїл освятив пам'ятник, авторами якого є рівняни: скульптор Володимир Шолудько, архітектори Віктор Ковальчук, Микола Пасічник та Тетяна Мельничук.

Було зачитано вітання Президента України Віктора Ющенка та Прем'єр-міністра України Юлії Тимошенко.

Ім'я письменника Уласа Самчука — широкопланового романіста, одного з перших у світовому письменництві автора, який розповів про голодомор в Україні, відоме сьогодні усьому світові. Свого часу його творчість, зокрема знаменита трилогія "Волинь", висувалася на здобуття Нобелівської премії. Письменник, за винятком етапів ранньої творчості, усе своє життя писав в еміграції. Попри життєві незгоди, він залишився вірним рідному слову, Батьківщині, його називають "співцем землі волинської".

За тоталітарного режиму, звісно ж, творчість письменника в Україні, в тодішньому СРСР замовчувалася. Більше того — йому начешили з півдесятка усяких "буржуазних" ярликів, перекручували біографію, викривлювали патріотичне спрямування художніх творів. Саме про це біля нововідкритого пам'ятника говорили майже півтора десятка промовців — представників влади, літераторів, духовенства. Високо оцінили внесок Уласа Самчука у світову літературу міністр культури і мистецтв Оксана Білозір, письменники, народні депутати України Володимир Яворівський та Микола Жулинський, прозаїк Євген Шморган та інші. Голова облдержадміністрації Василь Червоний підкреслив, що увічнення імені Уласа Самчука в нашому краї — своєрідний етап у заходах щодо повернення нащадкам імен інших відомих українців — патріотів, борців за волю і незалежність. Свого часу в Рівному вже постали у бронзі й граніті Симон Петлюра, командир УПА Клим Савур, на черзі — пам'ятник одному із зачинателів і перших коман-

музейними експонатами, які скомпановані за 11 відділами, починаючи від розповідей про історичне минуле Дермані в фотодокументах, про дитячі роки Уласа Самчука і продовжуючи відображенням у фотографіях та різних документах складного, тернистого шляху великого земляка аж до останнього його подиху.

У цей день учасники художньої самодіяльності порадували присутніх концертом, а на багатьох "п'ятачках" подвір'я утворювалися стихійні "дискусійні клуби", де жваво обговорювалася творчість

дирів УПА Тарасу Бульбі-Борвцю.

Того ж дня пам'ятник Уласові Самчуку було відкрито в Здолбуніві.

***

Одним із важливих кроків у поверненні імені Уласа Самчука в Україну став 1995 рік — рік 90-ліття від дня народження письменника. Саме заходами до цього ювілею і передбачалося створення музею видатного земляка в Дермані. І уже 12 лютого наступного року відбулося урочисте відкриття музею. У цей день музей відвідали понад дві тисячі жителів Дермані та навколишніх сіл, гостей із Рівного, Тернополя, Львова, Києва, поближніх районів області, а також представники влади, письменники, журналісти.

І ось до свого 10-річного ювілею та 100-річчя від дня народження письменника минулої неділі оновлений реставрований музей Уласа Самчука знову зустрів своїх відвідувачів. Із цієї нагоди зібралися

на подвір'ї місцевої гімназії, де розміщено музей, кілька тисяч дерманців та гостей.

— Ми навіть не сподівалися, що збереться стільки людей, — сказав сільський голова Іван Сакал. — Видать, ім'я Уласа Самчука стало дорогим не лише для дерманців, а й усій України.

У відкритті оновленого музею взяли участь міністр культури України наша землячка Оксана Білозір, голова облдержадміністрації Василь Червоний, які виступили з промовами, голова обласної ради Роман Васишин та його перший заступник Валентин Крока, народний депутат України Микола Жулинський, голова Спілки письменників України Володимир Яворівський, подружжя Соколиків із Торонто, група письменників зі Львова, Луцька та Рівного, представники духовенства. Багатьом із них була надана можливість виступити перед присутніми.

А потім завідувач музею Федір Бфімчук ознайомив із

Уласа Самчука, його життєвий шлях.

У цей день у Дермані знайшло своє продовження свято української духовності, розпочате в Рівному відкриттям пам'ятника Уласу Самчуку.

Різноманітні заходи з нагод 100-річчя від дня народження Уласа Самчука проведено багатьох населених пунктах області, у закладах культури і освіти. Це й "круглі столи", презентації книг письменника, щопобачили світ у різних видавництвах, засідання клубу "Світ прекрасного" в обласній державній бібліотеці, відкриття постійно діючої виставки в обласному краєзнавчому музеї, випуск ювілейної монети "Улас Самчук. 100 років від дня народження", конвертів та художніх листівок, проведення тематичних вечорів у школах тощо.

Іван КИДРУК
Петро ВЕЛЕСИК
Фото
Миколи КОЛОДЯЖНОГО